

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

«ἐν ταῖς ζάλαις ἐφεῦρόν Σε λιμένα»
Εἰκὼν Παναγίας Εὐρετῆς

Τεύχος 77ον ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2024

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΛΙΜΝΗΛΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Ό Σεβ. Χίου κ. Μάρκος εισηγητής εις τήν ΟΜΗΡΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ
τῆς EUROCLASSICA (Ιούλιος 2024).

Άπονομή Πτυχίου εις τόν πρώτον ἀριστεύσαντα τῆς ΑΕΝ Πλοιάρχων
Οίνουσσῶν κ. Θεόδωρον Στ. Στεῖρον, στέλεχος τῆς Κατασκευῆς τῆς
Ἱ. Μητροπόλεως ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (22.07.24).

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 831 & 1317

Άριθμ.

Διεκπ. 715

Έν Χίω τῇ 9^ῃ Ἰουλίου 2024

Μνήμη Παγκρατίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ταυρομενίας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΑΡ. 78

Πρός
Τόν Ἱερόν Κληρόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

*“Οὔτοι (Βαρνάβας καί Παῦλος) μέν
ἐκπεμφθέντες ὑπό τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου
κατήλθον εἰς τήν Σελεύκειαν,
ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευσαν εἰς τήν Κύπρον”
(Πράξεων ιγ', 4).*

Εὐλογία τῆς Τρισηλίου Θεότητος στά καταγάλανα στό
χρῶμα καί τήν ἐθνικότητα νερά τῆς Μεσογείου εἶναι τό νησί τῆς
Κύπρου μας. Ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων μαρτυρεῖται ἡ ἑλληνική
ταυτότης τοῦ νησιοῦ. Τό ὄνομα τῆς Κύπρου μας ἀπαντᾶται στήν
Ἰλιάδα:

(Ε 330: ἐμμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπώχετο νηλεῖ χαλκῶ,
422: ἦ μάλα δὴ τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιείσα,
458: Κύπριδα μέν πρῶτα σχεδόν οὔτασε χειρ' ἐπὶ καρπῶ,
760: τέρπονται Κύπρις τε καί ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
καί 883: Κύπριδα μέν πρῶτον σχεδόν οὔτασε χειρ' ἐπὶ καρπῶ,
καί Λ 21: πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὔνεκ' Ἀχαιοὶ)
καί στήν Ὀδύσεια:

(δ 83: Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἴγυπτίους ἐπαληθείς,
θ 362: ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἴκανε φιλομειδῆς Ἀφροδίτη
ρ 442: αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
καὶ 448: μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴκηαι).

Ἡ μυθολογία θέλει τὴν μυθικὴ θεὰ Ἀφροδίτη νὰ ἀναδύεται ἀπὸ τὰ νερά τῆς Πάφου. Εἶναι τὸ νησί τοῦ Κινύρα, τοῦ Τεύκρου καὶ τοῦ Πυγμαλίωνος. Τὸ 333 π.Χ. περνάει στὴν ἐξουσία τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου καὶ στοὺς ἑλληνιστικούς χρόνους κυβερνᾶται ἀπὸ τοὺς Πτολεμαίους. Τὸ 58 π.Χ. κατακτῆθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

Τὸ α' αἰῶνα μ.Χ. δέχεται τὸν Χριστιανισμό ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους Βαρνάβα, Παῦλο καὶ Μᾶρκο, πού ἴδρυσαν τὴν ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς. Στούς χρόνους τοῦ Βυζαντίου εἶναι μέρος τῆς αὐτοκρατορίας.

Ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (Ἐφεσος - 431 μ.Χ.) περιβάλλει τὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου μέ κῦρος Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερα προνόμια: «Ἐξουσι τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστῶτες, κατὰ τοὺς Κανόνας τῶν ὁσίων Πατέρων, καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων Ἐπισκόπων ποιούμενοι». (Κανὼν Η').

Ἀπὸ τὸ 1191 μ.Χ. γνωρίζει ἀλλεπάλληλες ὑποδουλώσεις ἀπὸ Ἄγγλους, Βενετούς, Τούρκους. Στὰ ἥρωικά χρόνια τοῦ 1821 προσφέρει στὸν βωμὸ τῆς θυσίας Ἐθνομάρτυρα τὸν Κύπρου Κυπριανό.

Τὸ 1950 μέ δημοψήφισμα, πού ὀργάνωσε ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως μέ τὴν μητέρα Ἑλλάδα μέ ποσοστὸ 96%.

Τὸ 1955 δημιουργεῖται ἡ ΕΟΚΑ μέ στόχο τὴν Ἑνωσὴ μέ τὴν Ἑλλάδα. Στὸν τιτάνιο ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ ἀναγράφονται στίς δέλτους

της Ιστορίας οί Έθνομάρτυρες του κυπριακού έπους Γρηγόρης Αύξεντίου, Εύαγόρας Παλληκαρίδης, Μιχαλάκης Καραολής, Ανδρέας Δημητρίου κ.ά.

Τόν Ιούλιο του 1974 οί Τουρκοί εισβάλλουν άνεπίτρεπτα στό νησί καί κατέχουν άδिका τό 37% της Κύπρου μας. Η Κύπρος μας «πολλούς άφέντες άλλαξε, δέν άλλαξε ή ψυχή της».

Έφέτος άγουμε μέ πόνο καί προσευχή την 50^η επέτειο της εισβολής των Τούρκων στην Κύπρο καί την συνέχιση της κατοχής, παρά τούς κανόνες του διεθνούς δικαίου καί τά δεδομένα της Ιστορίας.

Στό πλαίσιο αυτό ή Ίερά Σύνοδος της Έκκλησίας της Ελλάδος έλαβε σχετική Απόφαση, αλλά καί προέτρεψε τίς Ίερες Μητροπόλεις νά διοργανώσουν σχετικές έπετειακές έκδηλώσεις. Για τόν λόγο αυτό ή καθ'ήμας Ίερά Μητρόπολη Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών άπεφάσισε:

1. Νά άφιερωθεί ή έορτή λήξεως των Κατηχητικών Σχολείων στην Κύπρο μας (Ι. Ν. Αγ. Λουκά Λειβαδίων, Δευτέρα 1 Ιουλίου 2024, ώρα 19.30).
2. Νά πραγματοποιηθεί Αρχιερατική Ίερά Αγρυπνία υπέρ των Κυπρίων αδελφών μας στον Ίερό Ναό Αγ. Σπυρίδωνος, Ίπισκόπου Τριμυθούντος Κύπρου, περιοχής Νερομύλων (Τετάρτη 17 Ιουλίου 2024, ώρα 23.00 πρός Πέμπτη 18 Ιουλίου 2024).
3. Νά άποσταλει ή ύπ'άρ. 3088 Έγκύκλιος της Ίερας Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος προκειμένου νά αναγνωσθει στους Ίερούς Ναούς την Κυριακήν 21 Ιουλίου 2024.
4. Νά τελεσθει έπιμνημόσυνη Δέηση σε όλους τούς Ένοριακούς Ίερούς Ναούς μετά τό πέρας της Θείας Λειτουργίας της Κυριακής 21 Ιουλίου 2024 «ύπέρ των

- ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ -

πεσόντων υπέρ της Ελευθερίας της Κύπρου και ήδη κατά την τουρκικήν εισβολήν τοῦ 1974», μετά δέ τήν απόλυση νά σημάνουν ἐπί ἓνα λεπτό πένθιμα ὅλες οἱ καμπάνες τῶν Ἐκκλησιῶν.

5. Νά πραγματοποιηθεῖ συναυλία μέ θέμα «Ἐνα τραγούδι γιά τήν Κύπρο μας» στίς ναυταθλητικές ἐγκαταστάσεις τῆς ΠΕΚΕΒ (ΟΡΜΟΣ ΛΩ Βροντάδου) (Τετάρτη 24 Ἰουλίου 2024, ὥρα 20.30) μέ εἴσοδο ἐλεύθερη.
6. Νά ἀφιερωθεῖ ἡ Κατασκήνωση τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ στό θέμα: «Κύπρος, γῆ ἁγίων καί ἡρώων» (Ἱ. Προσκύνημα Ἀγ. Μαρκέλλης 16 - 22 Αυγούστου 2024).
7. Νά τελεσθεῖ Θ. Λειτουργία στό Ἱ. Προσκύνημα Ἁγίου Μακαρίου Βροντάδου κατά τήν ἑορτή τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Πολυδώρου τοῦ Κυπρίου (Τρίτη 3 Σεπτεμβρίου 2024).
8. Νά πραγματοποιηθοῦν εἰδικά ἀφιερώματα τοῦ περιοδικοῦ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου, τοῦ Ρ/Σ ΣΗΜΑΝΤΡΟ, καί τῆς ἐκπομπῆς ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΤΩ.
9. Νά διδαχθεῖ σχετικό μάθημα στά Κατηχητικά Σχολεῖα.

Αὐτά γνωρίζομε μέ πίστη στό Χριστό καί ἐθνικό φρόνημα σέ ἐσᾶς καί καλοῦμε νά συμμετάσχετε ἐσεῖς καί οἱ ἐνορίτες σας σέ αὐτές τίς ἐκδηλώσεις τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας γιά τήν Κύπρο μας.

Μέ πατρικές εὐχές

Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
ΜΑΡΚΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νσις: Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: ecclesia.protocol@gmail.com

ΠΡΩΤ. 2241

ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ ΤΗ 23η Μαΐου 2024

ΔΙΕΚΠ.1089

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3088

**ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ
ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ**

Πρός

Τό Εὐσεβές Πλήρωμα

τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(Διά τῶν κατὰ τόπους Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν)

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἐφέτος, ὡς γνωστόν, συμπληρῶνται πενήντα χρόνια ἀπό τῆς, παρά πᾶσαν ἔννοϊαν δικαίου, τουρκικῆς εἰσβολῆς στήν ἀποστολοδιάβατη, ἀγιοτόκο καί μαρτυρικῆ νῆσο τῆς Κύπρου. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε νά συμμετάσχει στήν θλιβερή αὐτή ἐπέτειο μέ τήν ἀποστολή τῆς μετά χειῖρας Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, ἡ ὁποία θά ἀναγνωσθεῖ ἀνά τήν ἑλληνική ἐπικράτεια, καί, ἀκολουθῶς, μέ τήν διοργάνωση διαφόρων

ἄλλων ἐκδηλώσεων, ὅπως Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου γιά τήν χριστιανική παράδοση τῆς Κύπρου καί τήν ἀνείπωτη καταστροφή Ναῶν, Μονῶν καί μνημείων χριστιανικῆς λατρείας, πού προκλήθηκε ἀπό τό μένος τῶν εἰσβολέων.

Τό ἐν λόγῳ Συνέδριο θά διοργανωθεῖ ἀπό τήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος καί θά πραγματοποιηθεῖ, σὺν Θεῷ, κατὰ τό πρῶτο δεκαπενθήμερο τοῦ προσεχοῦς Δεκεμβρίου.

Δυστυχῶς, κατόπιν τῆς ὡς ἄνω εἰσβολῆς, συνεχίζεται ἡ ἀπαράδεκτη κατοχή τοῦ 37% τῶν ἐδαφῶν τῆς Κύπρου. Ἐδῶ ἄς ὑπενθυμίσουμε ὅτι μετὰ τὰ δραματικά γεγονότα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1974 ἀκολούθησε μία ἀνελέητη ἐθνική ἐκκαθάριση, ἡ ὁποία, ἐκτός τῶν ἄλλων, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τόν βίαιο ἐκτοπισμό περισσοτέρων τοῦ 1/3 τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς Κύπρου, τήν δολοφονία 6.000 καί πλέον ἀνθρώπων καί τήν αἰχμαλωσία ἄλλων 2.000, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ἐξετελέσθησαν, ἀκολούθως, ἐν ψυχρῷ, ἐνῶ 1.619 παραμένουν ἀκόμη ἀγνοοῦμενοι.

Περισσότεροι ἀπό 520 Ναοί τῆς δεινοπαθούσης Νήσου, κοιμητήρια καί τάφοι προγόνων καί ἄλλα σεβάσματα βεβηλώθηκαν καί ἐξακολουθοῦν νά βεβηλώνονται, δεδομένου ὅτι ἀπώτερος στόχος τοῦ εἰσβολέως εἶναι ὁ ἀφανισμός κάθε ἴχνους πού ἐπιμαρτυρεῖ καί τεκμηριώνει τό ἑλληνικό καί χριστιανικό παρελθόν τῆς Κύπρου.

Ὁ Κυπριακός Λαός, καθόλη τήν διάρκεια τῆς ἄδικης, ἀπαράδεκτης καί ἀδιανόητης γιά κάθε πολιτισμένο ἔθνος καταλήψεως, βρίσκεται κυριολεκτικῶς ἐπὶ τῶν ἀγωνιστικῶν ἐπάλλξεων. Ἀπαιτεῖ τήν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλήθειας καί τῆς εἰρήνης. Ζητεῖ τήν ἀποχώρηση τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων κατοχῆς, καθῶς καί ὅλων τῶν ἐποίκων. Ἀξιώνει τήν ἐπιστροφή τῶν ἐκτοπισθέντων Ἑλληνοκυπρίων προσφύγων στίς ἐστίες τῶν προγόνων τους, κατ' ἐφαρμογήν τῶν ἀπαραγράπτων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης.

Στό σημεῖο αὐτό πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι ὡς Ἕλληνες ὀφείλουμε στήν ἱστορία, στοὺς δεσμούς αἵματος καί, πρῶτιστα, στήν κοινή μας πίστη στόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό καί τήν κοινή Μητέρα

μας, τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, νά καλλιεργοῦμε τήν συνείδηση ὅτι ὁ Ἑλληνισμός τῆς Κύπρου καί τῆς Ἑλλάδος εἶμαστε ἓνα σῶμα καί ἓνα πνεῦμα· ὅτι ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ τό τελευταῖο προπύργιο τοῦ Ἑλληνισμοῦ στήν Ἀνατολή· ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ἓνα μέρος τοῦ Ἔθνους μας. Μέρος τό ὁποῖο κινδυνεύει καί ἀπειλεῖται διαρκῶς καί μεθοδευμένα. Γι' αὐτό πρέπει νά βρισκόμαστε μέ κάθε τρόπο στό πλευρό τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας. Μάλιστα, εἶναι ἰδιαιτέρως συγκινητικό ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Γεώργιος καί ἡ περί Αὐτόν Ἱερά Σύνοδος, καθῶς καί ὁ Χριστεπώνυμος Κυπριακός λαός, σέ σχετική ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχαριστοῦν τήν Ἐκκλησία μας καί ὀλόκληρο τόν Ἑλληνικό λαό γιά τήν συνεχῆ καί σταθερή ὑποστήριξη τῆς Ἑλλάδος στά δίκαια καί αὐτονόητα αἰτήματά τους καί τούς ἀγῶνες τους γιά τήν ἐπικράτηση τῆς νομιμότητος καί τήν ἀποκατάσταση τοῦ δικαίου ὑπέρ τῆς ἡρωοθρέμμονος Κύπρου.

Χάριν τῆς ἱστορίας ἄς ἀναφέρουμε ὅτι καί οἱ Κύπριοι ἀδελφοί μας συμμετεῖχαν στούς ἀγῶνες τῆς Ἑλλάδος ἔναντι τῶν ποικίλων ἐχθρῶν της, παρά τίς ἀντίξοες συνθήκες. Ἐπί παραδείγματι, ὁ ἔθνομάρτυρας Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός (1756 - 1821) εἶχε ἀλληλογραφία μέ τόν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη κατά τήν διάρκεια προετοιμασίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Τόσο ὁ ἴδιος, ὅσο καί ἄλλοι κληρικοί καί προύχοντες τῆς Κύπρου μνήθηκαν στήν Φιλική Ἐταιρία καί συνέβαλαν στόν Ἀγῶνα ὄχι μόνο μέ χρηματική βοήθεια, ἀλλά καί μέ τήν κρυφή ἔλευση πολλῶν Κυπρίων στήν Ἑλλάδα, οἱ ὁποῖοι πότισαν μέ τό αἷμα τους τό δένδρο τῆς Ἐλευθερίας. Ἡ μαρτυρική μεγαλόνησος Κύπρος εἶχε συνείδηση τοῦ Πανελληνίου χαρακτήρα τῆς Ἐθνεγερσίας, ἐξαιτίας τῆς ἑλληνικότητος τῆς Κυπριακῆς ψυχῆς. Μόνο στήν ἄτυχη μάχη τῶν Ἀθηνῶν τό 1827, ἑκατόν τριάντα παλληκάρια τῆς Κύπρου ἔδωσαν τήν ζωή τους γιά τόν κοινόν ἀγῶνα καί τήν Ἐλευθερία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό ἴδιο ἔπραξαν Ἕλληνες Κύπριοι καί στούς Βαλκανικούς Πολέμους τοῦ 1912 - 1913, στόν Ἀὐτονομιακόν Ἀγῶνα τῆς Βορείου Ἡπείρου τό 1914

καί στήν ἐπική ἐξόρμηση τοῦ 1940. Τό αἷμα τους χύθηκε ὡς σπονδή
στόν βωμό τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Ἐκκλησία μας δέν παύει νά προσεύχεται γιά τήν ἐπικράτη-
ση τῆς εἰρήνης καί τῆς δικαιοσύνης σέ ὅλοκληρο τόν κόσμον· καί δέν
παύει νά μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι μόνο μέ τήν ἀφομοίωση τοῦ Εὐαγγε-
λικοῦ πνεύματος, τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ
ἄνθρωπος θά παύσει νά ἀδικεῖ, νά φονεύει, νά καταπατεῖ τό δίκαιο,
νά φιμώνει τήν ἀλήθεια, νά φυγαδεύει τήν ἐλευθερία. Ἡ Ἐκκλησία
ἐργάζεται μέ τήν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιά τόν ἐξανθρωπι-
σμό τοῦ ἀνθρώπου, γιά νά γίνει ἡ γῆ Παράδεισος καί πρόγευση τῆς
Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἄς εὐχηθοῦμε οἱ θυσίες τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας γιά τήν
Ἐλευθερία νά δικαιωθοῦν οὐσιαστικά. Κάτι πού θά γίνει μόνον
ὅταν ὁ Ἑλληνισμός τῆς Κύπρου κατορθώσει νά ζήσει ἀληθινά
ἐλεύθερος, ἀπαλλαγμένος ἀπό τήν στρατιωτική κατοχή καί ἀπό
ἄλλες μορφές ἐπαχθῶν ἀνελεύθερων ἐξαρτήσεων.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος

† Ὁ Καρυστίας καί Σκύρου Σεραφεῖμ

† Ὁ Μονεμβασίας καί Σπάρτης Εὐστάθιος

† Ὁ Νικαίας Ἀλέξιος

† Ὁ Νικοπόλεως καί Πρεβέζης Χρυσόστομος

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου Θεόκλητος

† Ὁ Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς Παντελεήμων

† Ὁ Κίτρους καί Κατερίνης Γεώργιος

† Ὁ Ἰωαννίνων Μάξιμος

† Ὁ Ἐλασσῶνος Χαρίτων

† Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καί Νήσων Ἀμφιλόχιος

† Ὁ Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Νικηφόρος

† Ὁ Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας Δαμασκηνός

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

(Από τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ ΜΑΡΚΟΥ)

Εἰς τήν Λιτήν

Στιχηρά Ἰδιόμελα.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου

Ἦχος α΄.

Τῆς πρός τόν θεῖον Βαρνάβαν συγγενείας
Σου ὁ βαθμός ἐπετάθη, Μάρκε εὐαγγελιστά
καί ἀπόστολε, διά τῆς ἐν Χριστῷ εὐαγγελικῆς
συμπορείας· τούτω γάρ καί τῷ Παύλῳ ἠκολούθη-
σας, ὑπηρετῶν εὐπειθῶς ταῖς χρείαις, ὡς διάκο-
νος ὁμόψυχος καί πιστός. Μαθητευθεῖς δέ τόν
τρόπον τοῦ κηρύγματος, ἰσοφαῆς φωστήρ ἀναδέ-
δειξαι, ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ ἐλθών. Ἦς τήν φυτει-
αν μή παύση καταποτίζων σαῖς εὐχαῖς, πρός τόν
φιλόανθρωπον Κύριον.

Ἦχος β΄.

Λεοντείως βρυχήσας θεῖε Μάρκε ἀπόστολε,
ὡς κνώδαλα ἐπτόησας τά εἰδωλικά σεβά-
σματα, τήν μεγαλόνησον Κύπρον εὐαγγελισάμε-
ος, καί ἔστερέωσας τήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐν
ταῖς καρδίαις τῶν νεοφύτων, ὡς γεωργός θεοφο-
ρούμενος· τόν δέ Αὐξίβιον ἐλκύσας θαυμαστώ-
ς εἰς τήν πίστιν. Θέμεθλον ἀνέδειξας τῆς νεοπαγοῦς
Ἐκκλησίας, καί Ἱεράρχην θαυματουργόν. Μεθ'
οὗ πρέσβευε Εὐαγγελιστά παμμακάριστε, ὑπέρ
ημῶν πρός τόν φιλόανθρωπον Κύριον.

Ἦχος γ΄.

Τήν Σολέαν ἐλευθερώσας τῆς εἰδωλικῆς μα-
ταιότητος, κατανέωσας ταύτην σοφῶς Εὐ-
αγγελίου τῷ φωτί Μάρκε ἀπόστολε· καί τήν Κύ-
προν διελθών ἅπασαν ὡς χριστόφωτος κομήτης,

πανταχοῦ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου τοῖς θαύμασιν ἐφανερούς. Διό καὶ ἐξ ἡμῶν δέχου τὸν εὐγνώμονα τοῦτον ὕμνον, ὡς ἀντίδωρον τῆς πατρῶας εὐσεβείας, δι' ἧς ἐν ἀφθαρσίᾳ παρὰ σοῦ ἀρχαίῳθεν, Εὐαγγελιστὰ ἐπλουτίσθημεν.

Ἦχος δ'.

Τοῦ Πέτρου κατὰ χάριν υἰοθετικὴν γενόμενος ἐπιστήθιος, τούτου καὶ ὁμότροπος ἀνεδείχθης Μάρκε θεῖε ἀπόστολε. Ἐμπλησθεὶς γάρ ἐν τῇ Σιών τοῦ θείου Πνεύματος, ἐκεῖθεν ἐξώρμησας ὡς φωτόμορφος γίγας, τοῦ ἡλίου Χριστοῦ κομίζων τό ἀειφεγγές καὶ σωτήριο κήρυγμα. Ἐν δέ τῃ νήσῳ Κύπρῳ μετὰ Βαρνάβα ἀγωνισάμενος, πολὺν καὶ ἄριστον ἔσχες τὸν σωτήριο καρπὸν· τοῖς γάρ ἐπακολουθοῦσί σοι σημεῖοις καὶ θαύμασι δοξαζόμενος, πλείονας ἠλίενες μυστικῶς εἰς τό Εὐαγγέλιον. Διό ἐν παραδείσῳ νῦν αὐλιζόμενος, πρέσβευε ὡς φιλότεκνος, ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον.

Δόξα... Ἦχος πλ. α'.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Τὸν τῆς Μαρίας υἰὸν καὶ ἀνεψιὸν Βαρνάβα, τὸν ὁμόψυχον Πέτρου καὶ Παύλου συνοδίτην, Μάρκον τὸν πανένδοξον εὐαγγελιστὴν, δεῦτε Κύπριοι τιμήσωμεν· καὶ γάρ ἰδρῶτας ἀποστολικούς ἐξέχεεν ἐνταῦθα ὁ μακάριος, μετεγκεντρίζων ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, εἰς τὴν καλλιέλαιον τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἡμῶν πατέρας. Ὅθεν ὡς ἀντιμίσθιον τοῦ κόπου αὐτοῦ δῶμεν, τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐν πράξεσιν σωφροσύνην, ὅπως συμμετοχοὶ γενώμεθα τῆς πᾶν ὀρανῶν Βασιλείας, ἣν διὰ τούτου ἐμάθομεν.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΙΚΗ - ΟΤΑΝ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΙΓΟΥΣ

του Παναγιώτου Λάλα,
Πτυχ. Ιστορικού Τμήματος
Φιλοσοφικῆς Ἀθηνῶν

Στίς 15 Ἰουλίου τοῦ 1974, ἡ στρατιωτική χούντα τοῦ Ἰωαννίδη ἀποφασίζει νά καταλύσει τή δημοκρατία τοῦ ἀνεξάρτητου μέχρι τότε κυπριακοῦ κράτους καί νά ἀνατρέψει τόν ἐκλεγμένο Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ'. Δυνάμεις τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς τῆς Κύπρου σέ συνεργασία μέ μερίδα στελεχῶν τῆς ΕΟΚΑ Β', ὑπό τήν καθοδήγηση τοῦ Ἑλλαδίτη Ἀντισυνταγματάρχη Καταδρομῶν Κωνσταντίνου Κομπόκη, καταλαμβάνουν αἰφνιδιαστικά τό Προεδρικό Μέγαρο τῆς Κύπρου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, φυγαδεύτηκε ἀπό τή Λευκωσία στήν Πάφο καί ἔπειτα μέσω Μάλτας καί Λονδίνου διέφυγε στή Νέα Ὑόρκη τῶν Η.Π.Α. Ἡ στρατιωτική χούντα τοῦ Ἰωαννίδη τοποθετεῖ Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τόν Νίκο Σαμψῶν, ὁ ὁποῖος σπεύδει νά ἀνακηρύξει τήν "Ἑλληνική Δημοκρατία τῆς Κύπρου". Ἡ κίνηση αὐτή ἂν καί στόχευε στήν ἔνωση τῆς Κύπρου μέ τήν Ἑλλάδα, ἀποτέλεσε διπλωματικά τό ὀλέθριο σφάλμα πού ὀδήγησε στήν τραγική ἔκβαση τοῦ κυπριακοῦ ζητήματος ὅπως τό γνωρίζουμε στίς μέρες μας.

Τέσσερις μέρες ἀργότερα, στίς 19 Ἰουλίου τοῦ 1974, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἀπό τό βῆμα τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τοῦ Ο.Η.Ε. στή Νέα Ὑόρκη, καταγγέλλει τή χούντα τῶν Ἀθηνῶν γιά εἰσβολή στήν Κύπρο ζητώντας ἄμεση ἐπέμβαση ἀπό τίς ἐγγυήτριες δυνάμεις. Ἐγγυήτριες δυνάμεις τῆς Κύπρου ὥστόσο ἦταν ἡ Ἑλλάδα, ἡ Ἀγγλία καί ἡ Τουρκία. Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἡ Ἀγγλία ὡς ἐγγυήτρια δύναμη τῆς Κύπρου ἀλλά καί οἱ Η.Π.Α. βρῖσκουν τήν εὐκαιρία νά προβοῦν στό τελικό τους σχέδιο γιά τή διχοτόμηση τῆς Κύπρου, ὀπλίζοντας μέ τήν ἀνοχή τους τήν πρόθυμη Τουρκία πού

ἐπί δεκαετίες περίμενε καρτερικά τήν εὐκαιρία τῆς στρατιωτικῆς ἐπέμβασης στή Μεγαλόνησο. Ἡ πόλωση μεταξύ Ἰωαννίδη καί Μακαρίου σέ συνδυασμό μέ τούς λάθος διπλωματικούς τους χειρισμούς, ἦταν οἱ βασικοί παράγοντες πού ἐπέτρεψαν στούς Τούρκους νά παρουσιάσουν τή στρατιωτική εἰσβολή στήν Κύπρο ὡς εἰρηνευτική ἐπιχείρηση πού στόχευε στήν ἀποκατάσταση τῆς εἰρήνης καί τή διασφάλιση τῶν δικαιωμάτων τῶν Τουρκοκυπρίων.

Ἡ Τουρκία παρακολουθώντας τίς ἐξελίξεις ἐκείνων τῶν ἡμερῶν, παρά τίς παραινέσεις Ἀμερικανῶν διπλωματῶν νά μήν ἐπέμβει στρατιωτικά, σύμφωνα μέ τά λεγόμενα τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ της Μπουλέντ Ἐτζεβίτ, παραμένει ἀδιάλλακτη καί προετοιμάζεται πυρετωδῶς γιά στρατιωτική ἐπέμβαση στήν Κύπρο συγκεντρώνοντας ἰσχυρές στρατιωτικές δυνάμεις στό λιμάνι τῆς Μερσίνης. Παρόλο πού διάφοροι διπλωματικοί κύκλοι τῶν Η.Π.Α. προειδοποιοῦν τόν δικτάτορα Ἰωαννίδη ὅτι ἐπικεῖται ἀπόβαση τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ στήν Κύπρο, ὁ Ἰωαννίδης δείχνει σίγουρος ὅτι κάτι τέτοιο δέν πρόκειται νά συμβεῖ καί πιστεύει πῶς πρόκειται γιά μπλόφα. Ἀκόμα καί τή στιγμή πού τό BBC δημοσίευε ρεπορτάζ μέ ὀπτικό ὑλικό τοῦ τουρκικοῦ στόλου νά ἀναχωρεῖ ἀπό τό λιμάνι τῆς Μερσίνης, ὁ Ἰωαννίδης ἔδειχνε νά εἶναι καθησυχαστικός πρὸς τό στρατιωτικό ἐπιτελεῖο τοῦ λέγοντας πῶς οἱ Τούρκοι κάνουν ἀπλά μία ἄσκηση καί δέν θά τολμήσουν νά ἀποβιβαστοῦν στήν Κύπρο.

Τελικά, τό ξημέρωμα τῆς 20ῆς Ἰουλίου τοῦ 1974, ὁ ἀποβατικός στόλος τῆς Τουρκίας θά προσεγγίσει τήν Κύπρο καί τουρκικά στρατεύματα μέ βαρῦ ὄπλισμό καί τεθωρακισμένα θά ἀποβιβαστοῦν ἀνενόχλητα στήν ἀκτή Πέντε Μίλι, μερικά χιλιόμετρα ἔξω ἀπό τήν Κερύνεια, καθὼς οἱ ὀδηγίες πού εἶχαν δοθεῖ στίς ἑλληνοκυπριακές δυνάμεις ἦταν νά μήν ἀνοίξουν πῦρ. Ὄταν δόθηκε καθυστερημένα ἡ ἐντολή ἐμπλοκῆς μέ τούς Τούρκους εἰσβολεῖς, ἡ Ἐθνική Φρουρά τῆς Κύπρου καί οἱ λιγοστες δυνάμεις τῆς ΕΛΔΥΚ ἔδωσαν γενναῖες μάχες στήν εὐρύτερη περιοχή τῆς Κερύνειας δυσκολεύοντας τήν προέλαση τῶν Τούρκων καί προσπαθώντας παράλληλα νά κερδίσουν χρόνο, ὥστε νά ἔρθει

στρατιωτική βοήθεια από την Ελλάδα. Τίς κρίσιμες εκείνες ώρες, τό ελληνικό σχέδιο "Κ" για την υπεράσπιση της Κύπρου πού προέβλεπε την αποστολή δύο υποβρυχίων και τή χρήση τών είκοσι περίπου υπερσύγχρονων για τήν εποχή τούς αεροσκαφών Phantom, άκυρώνεται για άγνωστους μέχρι σήμερα λόγους. Άλλωστε, οποιαδήποτε στρατιωτική εμπλοκή της Ελλάδας τή δεδομένη στιγμή θά σήμαινε άμεσο γενικευμένο έλληνοτουρκικό πόλεμο, κάτι πού δέν επιθυμούσε τό καθεστώς Ιωαννίδη αλλά ούτε και οί μεγάλες δυνάμεις.

Η 20η Ιουλίου είναι ή μέρα όπου ή χούντα τών Αθηνών θά καταλάβει μέ τόν πιό σκληρό τρόπο ότι ή Κύπρος μπορεί νά χαθεί έξ αίτίας τών χειρισμών της. Ένα γενικό κλίμα πανικού και άσυνεννοησίας χαρακτηρίζει εκείνες τίς ώρες τίς αποφάσεις της τότε στρατιωτικής ήγεσίας, ή όποία αποφασίζει μέ καθυστέρηση νά στείλει στρατιωτική βοήθεια στην Κύπρο. Αρχικά, τήν ίδια ήμέρα σχεδιάζεται έπιχείρηση από τό Πεντάγωνο, ή όποία προέβλεπε τή μεταφορά της Β' Μοίρας Καταδρομών από τή Θεσσαλονίκη στη Λευκωσία μέσω αεροπλάνων της Ολυμπιακής. Η έπιχείρηση αυτή ώστόσο δέν έπιτεύχθηκε ποτέ καθώς όταν τά αεροπλάνα της Ολυμπιακής μέ τούς καταδρομείς προσγειώθηκαν στη Σούδα της Κρήτης για άνεφοδιασμό, οί πιλότοι άρχισαν νά αναφέρουν ό ένας μετά τόν άλλο τεχνικά προβλήματα, έγείροντας έτσι ύποψίες ότι οί άρχηγοί τών τριών όπλων ύπονομεύουν τή στρατιωτική βοήθεια στην Κύπρο και ότι ακολουθούν όδηγίες όχι από τόν Ιωαννίδη αλλά από έξωτερικούς διπλωματικούς κύκλους.

Τελικά, ό στενός συνεργάτης του Ιωαννίδη και Διοικητής Καταδρομών Αλέξανδρος Γιάννακας, μετά από αυτή τήν πρώτη άποτυχία, οργανώνει εκ νέου δεύτερη έπιχείρηση τό απόγευμα της 21ης Ιουλίου. Καλεϊ τηλεφωνικά τόν διοικητή της Α' Μοίρας Καταδρομών στό Μάλεμε της Κρήτης, Ταγματάρχη Γεώργιο Παπαμελετίου και κωδικοποιημένα του ανακοινώνει προφορικά τήν αποστολή του χωρίς τήν οποιαδήποτε παροχή έγγραφου ή σχεδίου καθώς ή έπιχείρηση δέν έπρεπε ποτέ νά καταγραφεί έπισήμως.

Σύμφωνα μέ τήν ἀποστολή, ή Α΄ Μοίρα Καταδρομῶν, θά ἔπρεπε νά πάρει ὄπλισμό, νά μεταβεῖ ἀπό τό Μάλεμε στό ἀεροδρόμιο τῆς Σούδας Χανίων καί ἀπό ἐκεῖ μέ στρατιωτικά μεταγωγικά ἀεροπλάνα τύπου Noratlas νά μεταφερθεῖ στήν Κύπρο. Σύμφωνα μέ τή διαταγή, τά Noratlas μέ τούς καταδρομεῖς θά ἔπρεπε νά ἀπογειωθοῦν ἀπό τήν Κρήτη τό ἀργότερο μέχρι τῆς 23:59 τῆς 21ης Ιουλίου καί αὐτό διότι ὅπως ὑπολογιζόταν χρειαζόντουσαν περίπου τρεῖς ὥρες μέχρι νά ξεφορτώσουν στό ἀεροδρόμιο τῆς Λευκωσίας καί ἄλλες τρεῖς ὥρες μέχρι νά γυρίσουν στήν Κρήτη. Ὅποιαδήποτε καθυστέρηση θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀποτυχία τῆς ἀποστολῆς καθώς τά μεταγωγικά ἀεροπλάνα μέ τό φῶς τῆς αὐγῆς θά ἀναγνωρίζονταν καί θά καταρρίπτονταν ἀπό τά τουρκικά μαχητικά ὄντας ἀπροστάτευτα. Ἐπιπλέον, θά ἀποκαλυπτόταν ή ἄμεση στρατιωτική ἐμπλοκή τῆς Ἑλλάδας στήν Κύπρο μέ ἀπρόβλεπτα ἀποτελέσματα. Ἐντύπωση προκαλοῦν δέ τά λόγια του Γιάννακα πρὸς τόν Παπαμελετίου στήν τηλεφωνική τους ἐπικοινωνία. «Μήν πάρεις πολλά μαζί σου, οὔτε βαρῦ ὄπλισμό, ὅλα θά ἔχουν τελειώσει μέχρι τίς 10:00 τό πρωί, μακάριοι οἱ κρατοῦντες» τοῦ ἀνέφερε, ἐγείροντας ἔτσι ἐρωτήματα στό σήμερα γιά τό πῶς ἄραγε γνώριζε τήν ἔκβαση τῶν ἐξελίξεων; Ἀπό ποῦ εἶχε αὐτή τήν πληροφόρηση; Εἶχε γίνει κάποια συμφωνία κάτω ἀπό τό τραπέζι γιά τό διαμοιρασμό τῶν ἐδαφῶν τῆς Κύπρου καί ἂν ναί ποιός τήν εἶχε κάνει;

Περί ὥρα 20:00 τῆς 21ης Ιουλίου, 318 καταδρομεῖς ἀναχωροῦν μέ ἐνθουσιασμό καί τραγούδια ἀπό τό Μάλεμε καί μεταφέρονται στό ἀεροδρόμιο τῆς Σούδας Χανίων. Συγκινητικές στιγμές πού θυμίζουν τό ἔπος τοῦ 1940 ἐκδηλώνονται κατά μῆκος τῆς διαδρομῆς, ὅπου ὁ κόσμος τῆς Κρήτης ἀποχαιρετᾶ τούς γενναίους καταδρομεῖς καταλαβαίνοντας ὅτι πρόκειται νά πᾶνε στήν πρώτη γραμμή. Παρόλα αὐτά οἱ καταδρομεῖς δέν γνωρίζουν μέχρι ἐκείνη τή στιγμή πού πρόκειται νά σταλοῦν. Μάλιστα πίστευαν ὅτι θά ἀναπτυχθοῦν σέ κάποιο ἀπό τά νησιά τοῦ Αἰγαίου ὅπως προέβλεπαν ἄλλωστε τά ἐπιχειρησιακά σχέδια τῆς μονάδας τους. Περί ὥρα 22:40 καί ἐνῶ οἱ

καταδρομείς έχουν καταφτάσει στο αεροδρόμιο της Σούδας, ξεκινάνε την επιβίβασή τους στα μεταγωγικά αεροπλάνα που τους περίμεναν στον αεροδιάδρομο κατά σειρά. Η αντίστροφη μέτρηση είχε ξεκινήσει ώστε να προλάβουν το χρονικό όριο της απογείωσης που όριζε η αποστολή. Τελικά, από τα 20 Noratlas που βρίσκονταν στο σημείο μόλις τα 15 από αυτά πρόλαβαν να απογειωθούν εντός επιχειρησιακού χρόνου. Συγκλονίζει δέ η μαρτυρία του κυβερνήτη του τελευταίου κατά σειρά απογείωσης Noratlas 15, Πετρουλάκη. Το αεροσκάφος του μετέφερε δυόμιση τόνους πυρομαχικών. Σύμφωνα με τον Πετρουλάκη, Άμερικανοί στρατιώτες της βάσης της Σούδας τον βοήθησαν να φορτώσει τα πυρομαχικά στο αεροπλάνο του ενώ παράλληλά του άνοιξαν τις αμερικανικές αποθήκες για να πάρει μαζί του όσο όπλισμό ήθελε. Λίγο πριν την έκπνοή της προθεσμίας απογείωσης το αεροπλάνο που βρισκόταν δύο θέσεις μπροστά του, το Noratlas 13, καθυστερούσε σκοπίμως να απογειωθεί καθώς οι κυβερνήτες του δεν επιθυμούσαν να συμμετάσχουν στην επιχείρηση, μετά από έναν έντονο διάλογο ο Πετρουλάκης του Noratlas 15 τους αναγκάζει να απογειωθούν, ωστόσο το όριο του επιχειρησιακού χρόνου είχε παρέλθει με αποτέλεσμα ο Πετρουλάκης να κινδυνέψει να μείνει εκτός αποστολής. Τελικά, αποφασίζει να αγνοήσει τις διαταγές της αποστολής και να απογειωθεί. Όπως φάνηκε αργότερα, το αεροπλάνο Noratlas 13 που είχε δημιουργήσει πρόβλημα έγκατέλειψε την αποστολή και προσγειώθηκε στη Ρόδο. Από τα 15 αεροπλάνα που πρόλαβαν να απογειωθούν μόλις τα 14 εκτέλεσαν τη ριψοκίνδυνη αποστολή ή οποία χαρακτηρίστηκε από το διεθνή τύπο αργότερα ως αποστολή αυτοκτονίας.

Τα 14 αεροπλάνα με τους καταδρομείς τις πρώτες πρωινές ώρες της 22ας Ιουλίου, τηρώντας σιγή ασυρμάτου εκτελούν χαμηλή πτήση σε απόσταση μερικών ποδών από την επιφάνεια της θάλασσας προκειμένου να μην έντοπιστούν από τα έχθρικά ραντάρ. Το ελληνικό Πεντάγωνο προκειμένου να εξασφαλίσει τη μυστικότητα της επιχείρησης και να μην υπάρξει διαρροή

πληροφοριῶν στή Λευκωσία σχετικά μέ τήν ἄφιξη τῶν Ἑλλήνων καταδρομέων, ἐνημερώνει μέ καθυστέρηση τό ΓΕΕΦ Κύπρου καί τόν Ἀερολιμενάρχη τοῦ ἀεροδρομίου τῆς Λευκωσίας μέ ἀποτέλεσμα τά ἀντιαεροπορικά στοιχεῖα τοῦ ἀεροδρομίου νά μήν προλάβουν νά ἐνημερωθοῦν ἐγκαίρως γιά τόν ἐρχομό τῶν ἑλληνικῶν ἀεροπλάνων. Μόλις λοιπόν τά ἑλληνικά ἀεροπλάνα προσέγγισαν τό ἀεροδρόμιο τῆς Λευκωσίας τά ἀντιαεροπορικά θεώρησαν ὅτι τά ἀεροπλάνα πού ἐρχονταν ἦταν τουρκικά καί ξεκίνησαν νά βάλλουν ἐναντίον τους. Οἱ μαρτυρίες ἀπό τούς πιλότους καί τούς καταδρομεῖς πού ἦταν στόν ἀέρα ἐν μέσω φίλιων πυρῶν κάνουν λόγο γιά μία κόλαση πυρός, ὅπου οἱ σφαῖρες τῶν ἀντιαεροπορικῶν καί τά τροχιοδικτικά πυρά φώτιζαν τήν περιοχὴ λές καί ἦταν μέρα, ἐνῶ παράλληλα ἔσκιζαν τίς ἀτράκτους καί τά φτερά τῶν ἀεροπλάνων.

Περί ὥρα 01:52 τό Νίκη 2, ἐν μέσω πυρῶν προσγειώνεται στόν ἀεροδρόμιο τῆς Λευκωσίας ἀποβιβάζοντας τούς πρώτους Ἑλλαδίτες καταδρομεῖς. Τό Νίκη 1, πού μετέφερε τόν διοικητὴ τῆς Μοίρας Γεώργιο Παπαμελετίου εἶχε χτυπηθεῖ βαριά. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ ὑποδιοικητῆ Ὑπολοχαγοῦ τότε, Βασίλειου Μανουρά ἀπό τά Ἀνώγεια Ρεθύμνου. Ὁ Μανουράς μέ ἐντολή τοῦ διοικητῆ του, πηγαίνει στό πιλοτήριο προκειμένου νά ἐκτιμήσει τήν κατάσταση. Ἐκεῖ βλέπει τίς σφαῖρες νά ἔχουν τρυπήσει τό πιλοτήριο, οἱ δέ πιλότοι τοῦ ἀναφέρουν ὅτι κάτω ἀπό αὐτές τίς συνθήκες δέ γίνεται νά προσγειωθοῦν καί πῶς πρέπει νά ἐγκαταλείψουν τήν ἀποστολή καθώς τό ἀεροπλάνο δέ θά ἀντέξει. Ὁ Μανουράς τότε τούς ρωτᾷ: «ἔχει προσγειωθεῖ ἄλλο ἀεροπλάνο»; Ἐνα του ἀπαντᾷ οἱ πιλότοι. «Ἐ τότε θά προσγειωθοῦμε καί ἐμεῖς» ἀνταπάντησε καί ἔφυγε ἀπό τό πιλοτήριο δίνοντας τό ξεκάθαρο μήνυμα τῆς ἀποστολῆς. Γυρνώντας στό διοικητὴ του στήν ἀτρακτο τοῦ ἀναφέρει ὅτι ὅλα εἶναι καλά καί σύντομα θά πατᾷ στή Λευκωσία, θέλοντας νά διατηρήσει τό ὑψηλό ἠθικό τῶν στρατιωτῶν. Τελικά τό Νίκη 1, ἀγνοεῖ τόν κίνδυνο καί προσγειώνεται καί αὐτό αἰσίως στό ἀεροδρόμιο τῆς Λευκωσίας.

Τραγικό όμως έμελλε να είναι τό τέλος για τό Νίκη 4, τό όποίο χτυπήθηκε βαριά και κατέπεσε λίγο έξω από τό αεροδρόμιο στην περιοχή τής Μακεδονίτισσας. 28 καταδρομείς και 4 αεροπόροι βρήκαν τραγικό θάνατο από τά αντιαεροπορικά πυρά και τήν πτώση του αεροπλάνου. Είναι όμως αυτές οι περιπτώσεις-θαύματα, όπου ο Θεός και ή ιστορική μοίρα αποφασίζουν να επιλέξουν ένα άτομο για να ζήσει, ώστε να γυρίσει από τό θάνατο και να αφηγηθεί σε έμάς τούς νεότερους τό τί πραγματικά συνέβη. Ο καταδρομέας Θανάσης Ζαφειρίου από τή Θεσσαλονίκη, ήταν ο μοναδικός επιζών από τό Νίκη 4, είδε τούς συναδέλφους του να σκοτώνονται και να καίγονται δίπλα του ενώ τό αεροπλάνο ήταν ακόμα στον άέρα. Μάλιστα λίγα δευτερόλεπτα πριν τήν ήρωϊκή πτώση, ο Ζαφειρίου έχοντας δεχτεί σφαίρες και ο ίδιος και ενώ νιώθει να παίρνει τό σώμα του φωτιά, αποφασίζει να επικαλεστεί τήν Παναγία και να πηδήξει χωρίς άλεξίπτωτο έξω από τό φλεγόμενο αεροπλάνο, 80 μέτρα πριν τό αεροπλάνο καρφωθεί στη γή. Ο Ζαφειρίου ως από θαύμα επέζησε κουβαλώντας τήν ιστορία και τή μνήμη των πεσόντων συναδέλφων του μέχρι τό θάνατό του τό 2016.

Στό διάστημα πού συνέβαιναν αυτά τά τραγικά γεγονότα, τά κυπριακά αντιαεροπορικά περίξ του αεροδρομίου τής Λευκωσίας παίρνουν τήν πληροφορία ότι τά αεροπλάνα πού χτυπούσαν τόση ώρα ήταν τελικά έλληνικά. Άμέσως παύσανε πύρ. Οι μαρτυρίες των Κυπρίων πού ύπηρετούσαν στην άμυνα του αεροδρομίου αναφέρουν ότι μόλις μάθανε τήν ταυτότητα των αεροπλάνων άρχισαν να κλαΐνε και να ρωτούν μέ ένταση τή διοίκησή τους για τό λόγο πού δέν τούς είχε ενημερώσει. Μέσα σε αυτό τό κλίμα, τό τελευταίο αεροπλάνο τής άποστολής προσγειώνεται στις 04:02 τής 22ας Ιουλίου του 1974. Ήταν τό Νίκη 15 μέ κυβερνήτη τόν Πετρουλάκη πού αναφέρθηκε άνωθεν. Μόλις ο Πετρουλάκης προσγειώθηκε έπρεπε να ξεφορτώσει τούς δύομισι τόνους πυρομαχικών πού μετέφερε. Ωστόσο στον αεροδιάδρομο ήταν παντελώς μόνος καθώς οι λοιποί καταδρομείς δέν γινόταν να προσεγγίσουν. Σύμφωνα μέ τή μαρτυρία του, ο Πετρουλάκης

ζητούσε άπεγνωσμένα βοήθεια αλλά πάνω στό χάος πού επικρατούσε δέν βρέθηκε κανένας νά βοηθήσει, ήταν τόση δέ ή ένταση όπου αυτός και οί υπόλοιποι τρεις άεροπόροι του πληρώματος ξεφόρτωσαν όλον τόν όπλισμό των δυόμισι τόνων μόνοι τους μέσα σέ μισή ώρα και άμέσως άπογειώθηκαν για νά επιστρέψουν στην Κρήτη! Τό Νίκη 15 του Πετρουλάκη ήταν και τό τελευταίο άεροπλάνο πού προσγειώθηκε και άπογειώθηκε στό άεροδρόμιο τής Λευκωσίας από τότε μέχρι σήμερα.

Κατόπιν τούτων και ως έκ θαύματος, ή έπιχείρηση είχε σχεδόν πετύχει. Οί Έλλαδίτες καταδρομείς είχαν πατήσει στην Κύπρο, ενώ τά άεροπλάνα πού τους μετέφεραν άπογειώθηκαν έκ νέου προκειμένου νά επιστρέψουν στην Κρήτη. Όσα από τά άεροπλάνα κρίθηκαν μή λειτουργικά λόγω των πυρών πού είχαν δεχτεί, καταστράφηκαν και κάηκαν σκοπίμως στό άεροδρόμιο τής Λευκωσίας προκειμένου νά μήν αφήσουν ίχνη τής ταυτότητάς τους. Από τους συνολικά 318 καταδρομείς πού έστάλησαν στην Κύπρο, οί 278 είχαν έπιζήσει και ήταν έτοιμοι νά συνεχίσουν την ιερή άποστολή τους. Οί καταδρομείς συγκεντρώθηκαν και άνασυντάχθηκαν στό μετόχι τής μονής Κύκκου, όπου και πληροφορήθηκαν από τόν διοικητή τους Γεώργιο Παπαμελετίου για την άπώλεια των συναδέλφων τους. Ένδεικτική της κατάστασης πού επικρατούσε είναι ή αφήγηση των γεγονότων από τόν Παπαμελετίου, ό όποιος αναφέρει ότι για κάποιες ώρες ή μοίρα των καταδρομών περίμενε κάποιο σύνδεσμο, ώστε νά τους άναθέσει άποστολή και έπιχειρησιακό σχέδιο. Όστόσο όσες φορές και άν έπικοινωνησε μέ Έλλαδίτες και Κυπρίους άξιωματικούς δέν έπαιρνε καμία σαφή άπάντηση. Τελικά περί ώρα 09:00 τής 22ας Ιουλίου, ό Παπαμελετίου ένημερώνεται από τό ΓΕΕΦ ότι ισχυρές τουρκικές δυνάμεις μέ βαρύ όπλισμό και τεθωρακισμένα βρίσκονται σέ άπόσταση περίπου χιλίων πεντακοσίων μέτρων από τό άεροδρόμιο τής Λευκωσίας και κινούνται μέ στόχο την κατάληψή του. Οί καταδρομείς άμεσα ξεκινούν μέ όχήματα προκειμένου νά φτάσουν στό σημείο ώστε νά προστατέψουν τό ύψηλης στρατηγικής

σημασίας αεροδρόμιο τής Λευκωσίας. Ο Παπαμελετίου μέ τόν ύποδιοικητή του Μανουρά οργανώνουν πολύ γρήγορα άριστοτεχνικά τήν άμυνα τοῦ αεροδρομίου. Χωρίζουν τή μοίρα σέ τρεῖς λόχους κρούσεως καί δημιουργοῦν μέ τά όπλοπολυβόλα ζώνη διασταυρούμενων πυρῶν ὥστε νά αντιμετωπίσουν τόν κύριο ὄγκο τῶν ἐπιτιθέμενων Τούρκων ἐνῶ παράλληλα τοποθετοῦν στά κατάλληλα σημεία τά ἀντιαρματικά πυροβόλα ΠΑΟ μέ στόχο νά ἀνακόψουν τά τεθωρακισμένα. Περί ὥρα 11:00 οἱ καταδρομεῖς χτυποῦν τά πρῶτα τουρκικά ἄρματα καί τούς ἐπιτιθέμενους. Οἱ Ἑλλαδίτες καταδρομεῖς καταφέρνουν μεγάλες καί βαριές ἀπώλειες ἐναντίον τῶν Τούρκων εἰσβολέων μέχρι ἀργά τό ἀπόγευμα. Λέγεται ὅτι οἱ νεκροί τῶν Τούρκων ἦταν ἑκατοντάδες καί ἀκόμη περισσότεροι οἱ τραυματίες τούς καθῶς σύμφωνα μέ τίς μαρτυρίες τά ἀσθενοφόρα τους δέν προλάβαιναν νά μαζεύουν τούς στρατιῶτες στό πεδίο. Τελικά οἱ καταδρομεῖς καταφέρνουν νά ἀνακόψουν τήν προέλαση τής ταξιαρχίας τῶν Τούρκων καί ἔτσι νά κρατήσουν τό αεροδρόμιο τής Λευκωσίας χωρίς καμία ἀπώλεια. Τίς στιγμές ἐκεῖνες σύμφωνα μέ τόν Παπαμελετίου, ἡ ἑλληνική στρατιωτική ἡγεσία μέσω τοῦ Κωνσταντίνου Κομπόκη ζητοῦσε ἐπίμονα ἀπό τόν Παπαμελετίου νά ἀποχωρήσει ἀπό τό αεροδρόμιο καί νά τό παραδώσει στίς δυνάμεις τοῦ Ο.Η.Ε. Ο Παπαμελετίου ἀγνοεῖ τίς διαταγές καί συνεχίζει νά κρατᾶ τό αεροδρόμιο καθῶς θεωροῦσε ὅτι ὅποιαδήποτε παράδοση στόν Ο.Η.Ε. χωρίς γραπτές ἐγγυήσεις θά ἦταν προδοσία. Μαζί μέ τόν ύποδιοικητή Μανουρά συναντοῦν τούς ἀξιωματικούς του Ο.Η.Ε. καί διαπραγματεύονται μαζί τους γιά τούς ὅρους παράδοσης τοῦ αεροδρομίου. Ζητοῦν ἀπό τούς ἀξιωματικούς του Ο.Η.Ε. νά συνταχθοῦν γραπτῶς καί ἐπισημῶς οἱ ὅροι, ὥστε νά ἐξασφαλίσουν ὅτι ὁ Ο.Η.Ε. δέ θά παραδώσει τό αεροδρόμιο στούς Τούρκους, οἱ ὅποιοι περιέμεναν ἀνήμποροι νά προελαύσουν ἔξω ἀπό τό αεροδρόμιο. Τελικά, ὁ Παπαμελετίου μέ τόν Μανουρά ἀπό στρατιωτικοί μετατρέπονται ταυτοχρόνως σέ σκληρούς διπλωμάτες, οἱ μόνοι ἴσως ἐκεῖνες τίς

μέρες πού πίεσαν καί διαπραγματεύτηκαν σκληρά μέ τίς ξένες δυνάμεις.

Τό αεροδρόμιο τελικά παραδόθηκε στόν Ο.Η.Ε. σύμφωνα μέ τούς όρους πού είχάν θέσει οί Έλλαδίτες καταδρομείς ανατρέποντας έτσι τά σχέδια όλων όσων ήθελαν τούς Τούρκους κυρίαρχούς του αερολιμένα Λευκωσίας. Η σημασία αυτής τής νίκης μέσα στό γενικό κλίμα κατάρρευσης ή ακόμα καί προδοσίας ήταν ύψιστης σημασίας. Χάρη στους λιγοστούς Έλλαδίτες καταδρομείς πού αγνόησαν διαταγές καί απειλές, οί Τούρκοι δέ μπόρεσαν ποτέ νά καταλάβουν τό πολυπόθητο γιά αυτούς αεροδρόμιο. Εάν τό αεροδρόμιο είχε καταληφθει, οί Τούρκοι θά ήταν σέ θέση νά τό χρησιμοποιήσουν ως κύριο σημείο γιά τήν αποβίβαση επιπλέον στρατευμάτων καί όπλισμού στήν Κύπρο, ένω παράλληλα ή προέλασή τους στή Λευκωσία καί τήν κυπριακή ένδοχώρα θά ήταν βέβαιη μέ αποτέλεσμα τήν απώλεια περισσότερων έδαφών γιά τήν Κυπριακή Δημοκρατία. Επιπλέον, σήμερα θά μιλούσαμε γιά μία τελείως διαφορετική Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς θά είχε μικρότερη έδαφική κυριαρχία αλλά πολύ περισσότερο τό βόρειο κατεχόμενο τμήμα του νησιού θά διέθετε ένα αναβαθμισμένο διεθνές προφίλ κατέχοντας τόν επίσημο αερολιμένα τής κυπριακής πρωτεύουσας μέ δικαίωμα όρισμού FIR, γεγονός πού ίσως θά διευκόλυνε τήν αναγνώριση τουρκοκυπριακού κράτους. Εκείνοι οί Έλλαδίτες ήρωες καταδρομείς τής επιχείρησης Νίκη ήταν ή μοναδική στρατιωτική βοήθεια τής Ελλάδας τίς μέρες τής τουρκικής εισβολής. Παρέμειναν στήν Κύπρο τόσο κατά τήν πρώτη εισβολή του Άττίλα 1 όσο καί κατά τή δεύτερη φάση του Άττίλα 2 επί κυβερνήσεως Κωνσταντίνου Καραμανλή. Συμμετείχαν σέ πλήθος αποστολών καί επέδειξαν φωτεινό παράδειγμα αυτοθυσίας καί ανδρείας μένοντας πιστοί στά ιδανικά τούς αλλά καί στόν στρατιωτικό τους όρκο. Οί καταδρομείς αυτοί δέν αναγνωρίστηκαν ποτέ επισήμως από τό έλληνικό κράτος γιά τή δράση τους στήν Κύπρο, ούτε αποζημιώθηκαν οί οικογένειες όσων από αυτούς έπεσαν στό πεδίο τής μάχης. Μέ τό τέλος του πολέμου, επέστρεψαν

στήν Ελλάδα μέ ταυτότητες τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας γιά νά μήν μπορεῖ νά ἀποδειχθεῖ ποτέ ἡ παρουσία τούς ἐκεῖ.

Σήμερα, 50 χρόνια μετά τά γεγονότα, ἔρχονται στό φῶς σιγά-σιγά λεπτομέρειες καί στοιχεῖα πού μᾶς μαρτυροῦν τό τί ἀκριβῶς ἔγινε ἐκεῖνες τίς σκοτεινές μέρες στήν Κύπρο. Ἱστορίες σάν αὐτή, μέ τίς μαρτυρίες τῶν πρωταγωνιστῶν εἶναι ὁ μοναδικός ἀσφαλῆς δρόμος γιά τήν ἀνακάλυψη τῆς ἀλήθειας. Στό ἥρωο τῶν Ἑλλαδιτῶν καταδρομέων τῆς Μακεδονίτισσας στή Λευκωσία, ἐκεῖ πού κατέπεσε τό Νοράτλας 4, βρίσκεται θαμμένη ἡ ἐθνική μας περηφάνεια, θυμίζοντάς μας ὅτι ἡ ἱστορία γράφεται ἀπό τούς λίγους, ἀπό ἐκείνους πού τή δύσκολη στιγμή ἀκολουθοῦν “τό δρόμο τῆς ἀνηφοριᾶς καί τῶν μονοπατιῶν γιά νά βροῦν τά σκαλοπάτια πού πᾶν στή λευτεριά” ὅπως μᾶς ἄφησε στά τελευταῖα του λόγια ὁ Κύπριος μάρτυρας τῆς ἐλευθερίας Εὐαγόρας Παλληκαρίδης πρίν τήν ἀγγλική ἀγχόνη τό 1957.

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ**

- Ἐκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ἴστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπέρ τοῦ κατηχητικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ ἔργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 68

- ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ -

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 258
Αριθμ.
Διεκπ. 406

Έν Χίω τῆ 22α Απριλίου 2024
Μνήμη Θεοδώρου Συκεώτου, Ναθαναήλ

Πρός
Τὴν Ὀμηρικὴν Ἀκαδημίαν
Εἰς Ἀθήνας

Οὐδέποτε ὁ Ὅμηρος ἔπαυσε νά εἶναι τό σχολικόν ἀνάγνωσμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους (Κ. Krumbacher, *Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας, μεταφρασθεῖσα ὑπό Γεωργίου Σωτηριάδου, II, Ἀθῆναι 1900,192*). Ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξεν ἡ βάσις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. (W. Jaeger, *Paideia, Berlin and Leipzig* 1936,63. *Homer als Erzieher*). Ὁ Ὅμηρος παραμένει ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἀκολουθῶν τάς τύχας τοῦ ἑλληνισμοῦ. Πλήθος ἀρχαίων συγγραφέων ἐμπνέονται καί ἐπηρεάζονται ἀπό τόν Ὅμηρον: Ἡσίοδος, γλῶσσα καί μέτρα, Σπησίχορος, Ἀρχίλοχος, Ἡρόδοτος, Πλάτων, Τραγικοί, Βιογύλιος, Κόιντος Σμυρναῖος, Δάσης, Δίκτυος, Λουκιανός κ.ἄ. (Ψευδο-Λογγίνος, *Περί ὕψους, 13,3*: «Μόνος ὁ Ἡρόδοτος ὀμηρικώτατος ἐγένετο; Σπησίχορος ἔτι πρότερον ὃ τε Ἀρχίλοχος, πάντων δέ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπό τοῦ ὀμηρικοῦ κείνου νάματος, εἰς αὐτόν μυρίας ὄσας παρατροπὰς ἀποχετευσάμενος»).

Καί κατά τούς Βυζαντινοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐπιζητεῖται ἡ γνῶσις τῶν θείων λόγων, ἀλλά καί τῆς θύραθεν παιδείας («πλεῖστά τε

τοῖς θείοις λόγοις ἐμμελετήσασα καί μηδέ τῆς θύραθεν παιδείας ἀποληφθεῖσασα»: Άννα ομνηνή, *Alexiade, par B, Leib, I-II, Paris 1937-1945, II, 37, 17*) οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες ἐπικαλοῦνται ἀμφοτέρως τὰς παραδόσεις διὰ νά διανθήσουν τόν λόγον.

Κορυφαῖος αὐτῶν ὁ «πολύς ἐν λόγοις Εὐστάθιος», ὁ ὁποῖος πολλαπλῆν θεωρεῖ τήν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἀπορρέουσαν ὠφέλειαν. Κατ' αὐτόν ἡ παιδευτική ἀξία τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἀπορέει: α) ἐκ τῆς τελειότητος τῆς μορφῆς, β) ἐκ τῆς ἠθοπλαστικῆς ἀξίας τοῦ περιεχομένου («σωφροσύνη δέ τῆς ποιήσεως ταύτης ὁ κεφαλαιωδέστατος σκοπός», διότι ὁ ποιητής προβάλλον κατά τεχνικώτατον τρόπον τήν Πηνελόπην ὠθεῖ πρός τήν «ἐννομον φιλανδρίαν» καί διὰ τῆς δικαίας τιμωρίας τῶν μνηστήρων ἀποτρέπει τῆς ἀδικίας) καί γ) ἐκ τῆς παντοειδοῦς σοφίας, τήν ὁποίαν «παρενεῖρει» ὁ ποιητής. Ὁ Ὅμηρος εἶναι ὁ ποταμός τῆς σοφίας. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ὑπό τοῦ Εὐσταθίου ἀξιολόγησις τῶν ἐπῶν: «ἀνδρώδης μέν ἡ Ἰλιάς καί σεμνοτέρα καί ὕψος ἔχουσα, ἐπεὶ καί ἠρωϊκότερα· ἠθική δέ ἡ Ὀδύσεια ὡς ἐκεῖ σαφέστερον γέγραπται» (Εὐσταθίου, *Παρεκβολαί*).

Ἐχοντες αὐτά ὑπ' ὄψει καί δεδομένου ὅτι τὰ πνευματικά δημιουργήματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπό τῆς ἀρχαίας ἤδη ἐποχῆς γίνονται ἱστορική παρακαταθήκη, μέ τήν ὁποίαν αἱ ἐπερχόμεναι γενεαί, ἄνθρωποι διάφοροι, ἔρχονται εἰς ἐπαφήν ἐπιζητοῦντες στοιχεῖα, διὰ νά ἐκφράσουν τὰς ἀνησυχίας των καί ἐκάστη γενεά κατά τήν ἐπαφήν μέ τὰ κλασσικά κείμενα ἀφήνει τό ἴδικόν της ἀποτύπωμα, συγχαίρομεν τῇ Ἑλλογιμωτάτῃ κ. Μαρία-Ἐλευθερία Γιατροάκου διὰ τήν διοργάνωσιν τῆς Ὀμηρικῆς Ἀκαδημίας, ἥστινος τὰς ἐργασίας ἐπευλογοῦμεν πατρικῶς, ἐπικαλούμενοι τόν φωτισμόν τῶν συνέδρων παρά τοῦ παντάρχου, παντουργοῦ καί νημερτοῦς Ἁγίου Πνεύματος καί ὑπενθυμιζόντες τόν λόγον τοῦ Εὐσταθίου «οὐκ ἔχει ἀντιλογίαν πολύχρηστον εἶναι χρῆμα τήν Ὀμηρικὴν ποίησιν» (*Παρεκβολαί 2, 11*).

Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΜΑΡΚΟΣ

«ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ»
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΝΗΣΙ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ»
(Η ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΙΟΥ)

Μέ τήν Χάρη καί τήν Βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐλειτούργησε καί ἐφέτος, ἡ Ἐκκλησιαστική Κατασκήνωση «ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν στό Ἱερό Προσκύνημα Ἁγίας Μαρκέλλης ἀπό 16 ἕως 22 Αὐγούστου 2024 μέ θέμα «Κύπρος, νησί ἀγίων καί ἡρώων».

Στή Κατασκήνωση ἐφιλοξενήθηκαν νέοι τῆς Χιακῆς Ἐκκλησίας ἡλικίας 12 ἕως 26 ἐτῶν, μαθητές Σχολείων ἢ Φοιτητές Πανεπιστημίων, μέ ἄριστες μάλιστα ἐπιδόσεις στά μαθήματά τους. Ὁ Ἀρχηγός τῆς Κατασκηνώσεως Αἰδεσιμώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἰωάννης Κατσούνης, ὁ Ὑπαρχηγός κ. Παντελῆς Κριτούλης, Μηχανικός Ε.Ν. καί οἱ βοηθοί τους: κ. Σταμάτιος Σταύρου Στεῖρος, κ. Σταμάτιος Κοτατῆς καί κ. Κωνσταντῖνος Δημητρόπουλος ἔδωσαν στούς Κατασκηνωτές τήν εὐκαιρία συμμετοχῆς στήν λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας, τήν μελέτη τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τήν γνώση τῆς Ἱστορίας μας, τόν προβληματισμό, ἀπό ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς, γύρω ἀπό σύγχρονα θέματα, πού ἀπασχολοῦν τούς νέους, ἀλλά καί τήν ψυχαγωγία, μουσική, ἀθλητική, ἐκδρομική κ.λ.π. Εἰδικώτερα ἐφέτος ἡ Κατασκήνωση ἀσχολήθηκε μέ τήν Κύπρο μας.

Τήν Κυριακή 18 Αὐγούστου 2024 ἐπισκέφθηκε τήν Κατασκήνωση ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκος, ἐτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Ἁγίας Μαρκέλλης, πλαισιούμενος ἀπό τόν Πρωτοπρ.

π. Ιωάννη Κατσούνη, καί τόν Αρχιδιάκονο π. Απόστολο Λάρδα, καί έκοινώνησαν όλοι οί κατασκηνωτές, συμμετείχε μαζί τους στίς δραστηριότητές τους καί έδωσε σέ κάθε παιδί σταυρό, φόρμα γυμναστικής καί σχετικά αναμνηστικά δώρα.

Έπίσης, ό Σεβασμιώτατος, έπισκέφθηκε τήν Κατασκήνωση, τήν Τρίτη 20 Αύγούστου 2024 καί παρακολούθησε ένα έπετειακό πρόγραμμα μέ ποιήματα, τραγούδια καί σκέτς για τά 50 χρόνια από τήν Τουρκική Εισβολή καί Κατοχή στήν Κύπρο μας.

Μέ τήν λήξη τής Κατασκηνώσεως παιδιά καί γονεΐς εξέφρασαν τίς ευχαριστίες στόν Θεό για τό ώραίο δώρο πού τούς έχάρισε ή Έκκλησία μας.

Δεδομένου του ναυτικού χαρακτήρος τής Μητροπόλεως μας ό Σεβασμιώτατος έχει δώσει στήν Κατασκήνωση τήν χαρακτηριστική όνομασία «**Τό καράβι του Χριστού**».

Η όλη αυτή προσπάθεια δέν έπεβάρυνε οικονομικώς τούς Κατασκηνωτές καί τίς οικογένειές τους, δεδομένου ότι οί δαπάνες τής μετακινήσεως, σιτίσεως κ.λ.π. έκαλύφθησαν από τήν Ίερά Μητρόπολη Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών καί από δωρητές τούς όποιους ή τοπική Έκκλησία θά τιμήσει κατά τήν πανήγυρη τής Αγ. Μαρκέλλης.

Μετά τήν λήξη τής Κατασκηνώσεως ό Σεβασμιώτατος προσκάλεσε τά παιδιά τήν Παρασκευή 30 Αύγούστου 2024 στήν Βιβλιοθήκη «ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ» τής Ίεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών όπου είχαν τήν ευκαιρία μιās απογευματινής πνευματικής καί νεανικής συνάξεως.

«Συναξάριον Ἁγ. Μαρκέλλης»

3. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ὀσιομάρτυρος¹ Μαρκέλλης. Ἦτις² ὅσον ἀπὸ τοῦ μή ἐμφέρεσθαι εἰς αὐτὴν μήτε κανόνα μήτε ὑπόμνημα³, ἄγνωστος εἶναι ἐδόκει. Ἀλλ' οἱ τῆς νήσου Χίου οἰκήτορες καθὼς ἦν καὶ ἔκπαλαι⁴ τῶν χρόνων καὶ ναόν αὐτῆ σεβάσμιον ἐδομήσαντο καὶ σχέσιν ὅτι πλείστην εἰς αὐτὴν κέκτηνται, καὶ θαύματα πάμπολλα⁵ παρ' αὐτῆς καθεκάστην⁶ τελοῦνται. Ἐν δέ ἐκ τῶν πολλῶν⁷ φάσκουσιν ἐπιτελεῖσθαι καὶ⁶ μέχρις σήμερον παράδοξον⁶ εὐρίσκεισθαι⁸ γὰρ κάχληκας παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἔνθα ὁ ναὸς αὐτῆς ἴδρυνται, αἱμάτων πεπηγότων πλήρεις· οὓς καὶ ἀποξέοντες καὶ τὰ ξύσματα⁹ ἀγγείοις ἐμβάλλοντες, ἔχουσιν εἰς πᾶσαν θεραπείαν ἑαυτῶν. Ἐντεῦθεν ἤδη πᾶσι κατέστη¹⁰ γνῶριμος ὁσία τε καὶ μάρτυς ὑπάρχουσα¹¹, τό μὲν ἀπὸ τῶν εὐρισκομένων τοῖς κάχληξιν αἱμάτων, τό δέ ἀπὸ τῶν ἐμφανειῶν τῶν νυκτερινῶν¹², ὧν ἐμφανίζει τοῖς προσιοῦσι¹³ χάριν ἰάσεως τῷ ἁγίῳ αὐτῆς ναῷ, φαινομένη μετὰ περιβολῆς μοναχῶν¹⁴ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκεῖσε πελάγους πρὸς τὸν ναόν βαδίζουσα.

3. – ¹μάρτυρος Mc. – ²αὐτῆ Mc. – ³ὑπόμνηματα Mc. – ⁴ἐκ παλαιῶν Mc.

– ⁵πολλά Mc. – ⁶om. Mc. – ⁷παράδοξον add Mc. – ⁸εὐρήκεσθαι S, εὐρίσκουσι Mc. – ⁹ἀποξέσματα Mc. – ¹⁰κατέστη πᾶσιν Mc. – ¹¹τυγχάνουσα Mc. – ¹²ἐμφανειῶν Mc. – ¹³ἄς τοῖς πρ. πεποιήται Mc. – ¹⁴μοναχικῆς Mc.

(Ἀπὸ τό ACTA SANCTORUM PROPYLAEUM AD, SYNAXARIUM ECCLESSIAE CONSTANTINOPOLITANAE) (10^{ος} αἰ.).

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΛΗΤΑΡΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ «ΑΓ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ»

Ὡς τυγχάνει γνωστόν ἡ Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν ἔχει ἐντάξει εἰς τήν πνευματικήν διακονίαν Αὐτῆς τό πρόγραμμα «Φιλολογικόν Εἰλητάριον» μέ χῶρον διεξαγωγῆς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ.

- Εἰς τό πλαίσιον αὐτῆς τῆς διακονίας, ὁ Ἑλλογιμωτάτος κ. Ἀνδρέας Φρ. Μιχαηλίδης, Δρ. Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ἐπραγματοποίησεν εἰσήγησιν μέ θέμα: «Οἱ ἀνακαινιστικές ιδέες τῆς ἐσπερίας καί ἡ ὑποδοχή τους ἀπό ἐκκλησιαστικούς παράγοντες τῆς Χίου κατά τόν 19ο αἰῶνα», ἡ ὁποία ἐγένετο τό Σάββατον 13 Ἰουλίου 2024 καί ὥραν 19.00.
- Εἰς τό πλαίσιον αὐτῆς τῆς διακονίας ἡ Ἑλλογιμωτάτη κ. Ἀντωνία Σαρρῆ, Ἐπίκουρη Καθηγήτρια τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπραγματοποίησεν:

α) παρουσίασιν τοῦ θέματος: «Παπυρολογία - Παλαιογραφία: Ἐπιστολές ναυτικῶν ἀπό τήν ἀρχαϊκή, κλασική καί ρωμαϊκή ἐποχή», τήν Δευτέραν 15ην Ἰουλίου 2024 καί ὥραν 19:30 εἰς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

Ειδικώτερον ἐγένετο συζήτησις διὰ τὰ ἐξῆς: Ποῖαι εἶναι αἱ παλαιότεραι σωζόμεναι ἐπιστολαί ναυτικῶν ἀπό τήν ἀρχαιότητα. Ποῖο τό περιεχόμενον των; Εἰς ποῖα ὑλικά ἦσαν γεγραμμένοι καί ἀπό ποίας περιοχάς ἔχουν σωθῆ; Διατί δέν ἔχουν σωθῆ ἐπιστολαί ναυτικῶν ἀπό τήν Χίον, δεδομένου ὅτι ἡ Χίος ἦταν μιά ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων ναυτικῶν δυνάμεων τῆς ἀρχαιότητος; Πόσος χρόνος ἀπηρεῖτο διὰ νά φθάσῃ μιά ἐπιστολή ἀπό τό ἓνα μέρος εἰς τό ἄλλο;

β) παρουσίασιν τοῦ θέματος: «**Παπυρολογία - Παλαιογραφία: "Πῶς ζοῦσε ἡ ἀρχουσα τάξις ἐπαρχίες τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους: Ἡ βίβλα ἐνός βουλευτῆ τοῦ 4^{ου} αἱ. μ.Χ."**», τήν Δευτέραν 29^{ην} Ἰουλίου 2024 καί ὥραν 19:30 εἰς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

γ) παρουσίασιν τοῦ θέματος: «**Παπυρολογία - Παλαιογραφία: "Σχολικοί πάπυροι: Παραδείγματα ἀπό τή ρωμαϊκή ἐποχή"**», τήν Δευτέραν 19^{ην} Αὐγούστου 2024 καί ὥραν 19:30 εἰς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

- Ἐπίσης, εἰς τό πλαίσιον αὐτῆς τῆς διακονίας, ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Νικόλαος Χαβιάρας, Δρ Φιλολογίας - Διευθυντής Γενικοῦ Λυκείου Βροντάδου, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Φιλολόγων Χίου ἐπραγματοποίησεν παρουσίασιν τοῦ θέματος «**Ἡ πρώτη σωζόμενη τραγωδία τοῦ Σοφοκλέους Αἴας. Μία παρουσίαση μέ ἔμφαση στούς μονολόγους τοῦ τραγικοῦ ἥρωα.**», τήν Τετάρτην 21^{ην} Αὐγούστου 2024 καί ὥραν 19:30 εἰς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

Κατασκήνωσις Ἱ. Μ. Χίου ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (Αὔγουστος 2024).

Ἡ ἱερα εἰκὼν Παναγίας Βοήθειας καὶ ἀπότμημα ἱεροῦ λειψάνου Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ Χίου εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ὁσίου Νικηφόρου τοῦ λεπροῦ εἰς Συρικάριον Χανίων (Αὔγουστος 2024).

ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΑΣ!
(Ι. Προσκ. Ζωοδόχου Πηγής Νήσου Παναγιάς Οίνουσσων)